

Državni izpitni center

M 2 3 2 5 5 1 1 3

JESENSKI IZPITNI ROK

LIKOVNA TEORIJA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Torek, 29. avgust 2023

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

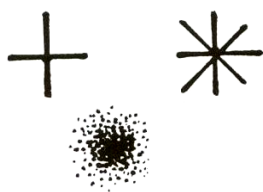
IZPITNA POLA 1**1. naloga: Uvod v likovno teorijo, likovno oblikovanje in likovno komuniciranje**

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.1	8	<ul style="list-style-type: none"> ♦ velikost lika ♦ svetlost ♦ detajli (podrobnosti) ♦ usmeritev ♦ enostavnost oblike ♦ pomen, izkušnja ♦ konveksnost ♦ zaprtost oblike 	<p>Za vsak pravilno naštet dejavnik, ki vpliva na to, da neki lik dojamemo kot figuro, in ne kot ozadje, 1 točka.</p> <p>Različne možne rešitve po presoji ocenjevalca.</p>

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.2	4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ slika 1: knjižno slikarstvo (iluminirani rokopisi) ♦ slika 2: okensko slikarstvo (vitraž) ♦ slika 3: vazno slikarstvo ♦ slika 4: stensko slikarstvo (sgraffito) 	<p>Za vsako pravilno določeno slikarsko zvrst 1 točka.</p>

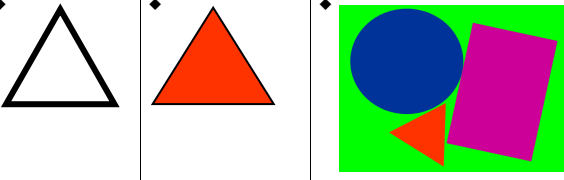
2. naloga: Likovne izrazne prvine ali elementi

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.1	2	♦ Točka pomeni mirovanje, linija gibanje. V točki se pogled ustavi, linija pogled vodi po površini ali prostoru. Iz točke nastane linija, v točki se linija ustavi.	Različne možne rešitve po presoji ocenjevalca.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.2	2	<p>ZAPRTE TOČKE</p> <p>ODPRTE TOČKE</p> 	Različne možne rešitve po presoji ocenjevalca.
	2	♦ Zaprte točke nastanejo iz lastne aktivnosti in se zapirajo same vase. Njihova energija je obrnjena navznoter. Odprte točke nastanejo na stičiščih oz. križiščih linij ali kot posledica ekscentričnega nizanja več točk, zato se odpirajo navzven. Zaprto-odprte točke so točke, ki so sicer odprte, vendar pa imajo poudarjeno središče.	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.3	6	♦ Na Mirójevi sliki Družina so uporabljene najrazličnejše vrste točk in linij. Od odprtih in zaprtih do zaprto-odprtih točk. Od ravnih in cikcak do organskih linij. Ta raznolikost točk in linij je namenjena temu, da se z njihovo pomočjo izrazi karakter prikazane vsebine, to je družine, ki jo tvorijo stilizirane upodobitve treh družinskih članov: očeta, matere in otroka. Oče je prikazan s poudarjeno geometričnimi oblikami, ki jih tvorijo ravne in cikcak linije ter poudarjeno zaprte točke. Dodani so mu organski elementi, ki sugerirajo brke. Mati je prikazana z organskimi linijami, oblike so poudarjeno voluminozne in se kot točke prek linij odpirajo navzven. Po sugestiji so tudi poudarjeno senzualne in erotične. Otrok je prikazan kot kombinacija organskih in oglatih linij in točk, s poudarjenim svetlo-temnim kontrastom, kot jin-jan.	<p>Za vsako smiselno trditev 1 točka, skupaj 6 točk.</p> <p>Različne možne rešitve po presoji ocenjevalca.</p>

3. naloga: Likovno oblikoslovje ali morfologija

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.1	3		Za vsako risbo 1 točka.
	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Oblika zajema absolutno vrednost oblike, to je njeno orisano vrednost. Lik zajema likovno vrednost oblike, to je likovno spremenljivko, ki konkretizira obliko. Forma zaobsega relativno vrednost, to je odnos med liki in njihovo postavitvijo v format. 	Različne možne razlage po presoji ocenjevalca.
Skupaj	6		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.2	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Položaj in smer sta povezani spremenljivki, saj smer povezuje različne položaje med seboj. Na primer, položaja zgoraj – spodaj sta povezana s smerema navzgor in navzdol. Smer v tem smislu poudarja izrazni potencial položajev. 	Različne možne razlage po presoji ocenjevalca.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.3	4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Na sliki se tema slike, to je skrivnostnost in melanholija ulice, izraža s pomočjo položajev in smeri. Deklica, ki se igra z obročem, brezskrbno vstopa v format na levi strani, v smeri z leve proti desni in po pozitivni diagonali navzgor, ki je poudarjena tudi s perspektivo in svetlobo. Nasproti smeri, v kateri se brezskrbno giblje deklica, prihaja s položaja desno zgoraj grozeča temina, ki vključuje tudi senco figure (morda vojaka), za katero se zdi, da bo deklici škodovala. To poudarja tudi perspektiva, ki je obrnjena navzdol. Letnica nastanka slike je 1914, kar je začetek prve svetovne vojne, zato lahko nelagodno in temačno vzdušje slike razumemo tudi v tem kontekstu. 	Različne možne razlage po presoji ocenjevalca.

4. naloga: Barvna teorija

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.1	4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Mondrianova kompozicija je naslikana v kontrastu barve k barvi. 	Za pravilno ugotovljen kontrast 1 točka.
		<ul style="list-style-type: none"> ♦ Kontrast barve k barvi je najpreprostejši kontrast. To je kontrast medsebojne različnosti barv, ki so najmočnejše nasičene in v barvnem krogu najbolj oddaljene. Predstavlja ga kombinacija treh barv. (1) ♦ Najmočnejši kontrast tvorijo tri primarne barve: rumena, modra in rdeča. Moč kontrasta se zmanjša, če uporabimo sekundarne barve: oranžno, zeleno in vijolično. (1) ♦ Kontrast barve k barvi lahko še okrepimo, če kombinaciji primarnih ali sekundarnih barv v kompozicijo dodamo še belo in/ali črno. (1) 	Za pravilno razlago kontrasta 3 točke.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.2	4	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Morrisova kompozicija je naslikana v harmoniji analognosti/sorodnosti barv. ♦ Morrisova kompozicija je naslikana z barvno skupino barv, ki so si sorodne po nasičenosti. 	Za pravilno ugotovljeno harmonijo 1 točka.
		<ul style="list-style-type: none"> ♦ Harmonijo sorodnih barv delimo v tri barvne skupine: <ul style="list-style-type: none"> – barvna skupina, v kateri so si barve sorodne po barvnosti in so v barvnem krogu blizu druga drugi; tako nastane npr. harmonija toplih ali hladnih barv (1); – barvna skupina, v kateri so si barve sorodne po svetlosti, npr. harmonija svetlih barv, harmonija temnih barv (1); – barvna skupina, v kateri so si barve sorodne po nasičenosti, npr. harmonija sivkastih barv (sivomodra, sivozeleno in sivovijolično) ali npr. harmonija rjavkastih barv (rjavozelena, rjavovijolično, rjavooranžna) (1). 	Za pravilno razlago harmonije 3 točke.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.3	4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Notranja os barvnega telesa je sestavljena iz nepestrih barv: zgoraj je bela, spodaj je črna, vmes pa so sivi toni. ♦ Po vodoravni krožni smeri oboda barvnega telesa, kjer so nasičene, spektralne barve razporejene v barvni krog, poteka barvnost. ♦ V zgornji polovici barvnega telesa se barve mešajo s svetlimi barvami, v spodnji polovici pa s temnimi barvami. Po navpični osi se tako spreminja barvna svetlost. ♦ Barvna čistost (nasičenost) poteka v vodoravni smeri od sivega jedra barvnega telesa do oboda nasičenih barv. V vodoravni smeri se tako stopnjujejo odtenki pestrih barv, ki se mešajo s sivimi toni. 	Različne smiselne rešitve po presoji ocenjevalca.

5. naloga: Likovna kompozicija

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.1	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ vodoravno (pasovno) vezana kompozicija ♦ nevezana kompozicija / pasovna kompozicija ♦ krožna kompozicija 	Različne smiselne rešitve po presoji ocenjevalca.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.2	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ modul ♦ sorazmerje (proporc; zlati rez) ♦ ritem 	Različne smiselne rešitve po presoji ocenjevalca.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.3	3	tri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ z dominacijo ♦ s ponavljanjem ali nadaljevanjem elementov ♦ s principom bližine, povezovanjem ... 	Različne smiselne rešitve po presoji ocenjevalca.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.4	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Variirana repeticija je ritmično ponavljanje elementov s spremembami. ♦ Radiacija je ritem elementov okoli ene točke, izžarevanje. ♦ Alternacija je izmenično nizanje likovnih enot. 	Različne smiselne rešitve po presoji ocenjevalca.

IZPITNA POLA 2

Likovna naloga se vrednoti po treh merilih:

1. ustvarjalnost
2. upoštevanje zahtev naloge in uporaba likovnoteoretskega znanja
3. tehnična izvedba

Naloga	Točke	Merila	Dodatna navodila
Ustvarjalnost	30	Ustvarjalnost se ocenjuje glede na morfološko, kompozicijsko in semantično kompleksnost izdelka.	<p>Od 0 do 6 točk dobi kandidat, čigar izbor oblik je neizviren. Prav tako je nezanimivo njihovo medsebojno učinkovanje.</p> <p>Od 7 do 12 točk dobi kandidat, čigar izbor oblik je manj izviren, njihovo medsebojno učinkovanje v kompoziciji je povprečno domiselno.</p> <p>Od 13 do 18 točk dobi kandidat, čigar izbor oblik je domiselnejši, njihovo medsebojno učinkovanje v kompoziciji je izvirnejše.</p> <p>Od 19 do 24 točk dobi kandidat, čigar izbor in medsebojno učinkovanje oblik v kompoziciji sta izpeljana s smiselno uporabo kakega od kompozicijskih načel. Kompozicija kaže na višjo stopnjo ustvarjalnosti, zato preseneča.</p> <p>Od 25 do 30 točk dobi kandidat, čigar izbor in medsebojno učinkovanje oblik v kompoziciji zelo presenečata ter kažeta na visoko stopnjo ustvarjalnosti.</p>
Upoštevanje zahtev naloge in uporaba likovnoteoretskega znanja	10	Likovnoteoretsko znanje se v izdelku ocenjuje glede na skladnost uporabljenih oblikotvornih načel z izbranim oblikovnim vodilom (likovnim pojmom).	<p>Od 0 do 2 točki dobi kandidat, ki ne upošteva zahtev naloge in ne uporablja likovnoteoretskega znanja.</p> <p>Od 3 do 4 točke dobi kandidat, ki ne upošteva vseh zahtev naloge in ki izkazuje skromnejše likovnoteoretsko znanje.</p> <p>Od 5 do 6 točk dobi kandidat, ki upošteva vse zahteve naloge. V konkretnih oblikotvornih okoliščinah (likovni nalogi) pokaže zadovoljivo likovnoteoretsko znanje.</p> <p>Od 7 do 8 točk dobi kandidat, ki upošteva vse zahteve naloge. V konkretnih oblikotvornih okoliščinah (likovni nalogi) dokaže višjo raven likovnoteoretskega znanja.</p> <p>Od 9 do 10 točk dobi kandidat, ki upošteva vse zahteve naloge. V konkretnih oblikotvornih okoliščinah (likovni nalogi) dokaže zelo dobro likovnoteoretsko znanje.</p>
Tehnična izvedba	10	Tehnična izvedba se ocenjuje glede na doslednost pri uporabi likovne tehnike in likovnih materialov.	<p>Od 0 do 3 točke dobi kandidat za malomaren izdelek.</p> <p>Od 4 do 7 točk dobi kandidat, ki upošteva likovno tehniko, opaziti je še nedoslednosti v izvedbi.</p> <p>Od 8 do 10 točk dobi kandidat, ki je dosleden v tehnični izvedbi likovnega izdelka.</p>
Skupaj	50		